

Határozatok Tára

HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2017. december 14.¹

C-577/16. sz. ügy

**Trinseo Deutschland Anlagengesellschaft mbH
kontra
Bundesrepublik Deutschland**

(a Verwaltungsgericht Berlin [berlini közigazgatási bíróság, Németország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – 2003/87/EK irányelv – Környezet – Üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek kereskedelmi rendszere az Európai Unióban – A 2. cikk (1) bekezdése – Hatály – Harmadik létesítménytől beszerzett hő termeléséből származó közvetett kibocsátás – A figyelembevétel elmulasztása – I. melléklet – Vegyipar – Ömlesztett szerves vegyszereknek krakkolással, reformálással, részleges vagy teljes oxidálással vagy hasonló eljárással történő előállításának fogalma – Polimerek, különösen polikarbonát gyártása – Binnfoglaltság – 10a. cikk – 2011/278/EU határozat – Kibocsátási egységek ingyenes kiosztása – A közvetlen hatály hiánya”

I. Bevezetés

1. A Bírósághoz 2016. november 16-án érkezett 2016. november 3-i határozatával a Verwaltungsgericht Berlin (berlini közigazgatási bíróság, Németország) a 2003/87/EK irányelv² 1. cikkének és I. mellékletének, valamint a 2011/278/EK határozatnak³ az értelmezésére irányuló előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordult a Bírósághoz.

2. E kérelmet a Trinseo Deutschland Anlagengesellschaft mbH (a továbbiakban: Trinseo) és az Umweltbundesamt (szövetségi környezetvédelmi hivatal, Németország) által képviselt Bundesrepublik Deutschland (Németországi Szövetségi Köztársaság) között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgyát az képezi, hogy a Deutsche Emissionshandelsstelle (német kibocsátáskereskedelmi hatóság, Németország, a továbbiakban: DEHSt) megtagadta, hogy ingyenesen osszon ki kibocsátási egységeket egy, a Trinseo által üzemeltetett, polikarbonát előállítására szolgáló létesítmény részére (a továbbiakban a következőképpen is történik rá hivatkozás: a jogvita tárgyát képező létesítmény).

¹ Eredeti nyelv: francia.

² A 2009. április 23-i 2009/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2009. L 140., 63. o.) módosított, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. október 13-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2003. L 275., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 631. o.; a továbbiakban: 2003/87 irányelv).

³ A 2003/87 irányelv 10a. cikke, valamint a 2012. augusztus 17-i 2012/498/EU bizottsági határozattal (HL 2012. L 241., 52. o.) módosított, a kibocsátási egységekre vonatkozó harmonizált ingyenes kiosztás uniós szintű átmeneti szabályainak a 2003/87 irányelv 10a. cikke értelmében történő meghatározásáról szóló, 2011. április 27-i bizottsági határozat (HL 2011. L 130., 1. o.; a továbbiakban: 2011/278 határozat).

3. E megtagadást a 2009/29 irányelvet átültető német jogszabályi rendelkezésekre alapították. Ezen irányelv terjesztette ki a harmadik kereskedési időszaktól kezdődően (2013–2020) a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerének hatályát a vegyipari ágazatra. Az említett irányelv e célból többek között a következő rendelkezést iktatta be a 2003/87 irányelvnek az e kereskedelmi rendszer hatálya alá tartozó tevékenységeket felsoroló I. mellékletébe: „[ö]mlesztett szerves vegyszerek előállítása krakkolással, reformálással, részleges vagy teljes oxidálással vagy hasonló eljárással, 100 tonna/napot meghaladó gyártókapacitással” (a továbbiakban: vitatott rendelkezés).

4. A vitatott rendelkezést átültető német jogszabály az e tevékenységi körbe tartozó vegyszerek taxatív felsorolását tartalmazza, amely felsorolásban nem szerepelnek a jogvita tárgyát képező létesítmény által is előállított polimerek.⁴ Tekintettel arra, hogy e szabályozás szerint a polimerek előállítása nem tartozik a kereskedelmi rendszer hatálya alá, a DEHSt megtagadta, hogy ingyenesen osszon ki kibocsátási egységeket e létesítmény részére.

5. Szeretném kiemelni, hogy a német jogi szabályozás tartalma az Európai Bizottság részéről két válaszreakciót is kiváltott.

6. Egyrészt a Bizottság jogsértési eljárást kezdeményezett a Németországi Szövetségi Köztársasággal szemben a 2003/87 irányelv hiányos átültetése miatt, mely azon alapul, hogy a polimergyártást nem vonták be a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerébe.⁵

7. Másrészt a Bizottság a 2013/448/EU határozatban megállapította, hogy a német nemzeti végrehajtási intézkedések körében közzétett létesítménylista hiányos, mivel nem tartalmazza a polimereket előállító létesítményeket.⁶ Ezenkívül, ami az e létesítményeknek történő hőszállítást illeti, a Bizottság úgy értékelte, hogy ezen intézkedések – tévesen – nem az említett létesítményeknek, hanem a hőszállítóknak osztottak ki ingyenesen kibocsátási egységeket.⁷ E tekintetben a Bizottság elutasította a német nemzeti végrehajtási intézkedésekben e hőszállítók részére előírányzott ingyenes kibocsátási egység-kiosztást.⁸ E bizottsági elutasítás, valamint az, hogy a jogvita tárgyát képező létesítményhez hasonló polimergyártó létesítményeket nem foglalták a német végrehajtási intézkedésekbe, együttesen azt eredményezte, hogy a kibocsátási egységek ingyenes kiosztásából kizárták az e létesítményeknek szállított hő termelését.

8. Az alapeljárásban a Trinseo által benyújtott észrevételekből az tűnik ki, hogy sem a jogvita tárgyát képező létesítmény, sem a részükre a polimergyártáshoz szükséges hő szállítását végző Dow Deutschland Anlagengesellschaft mbH (a továbbiakban: Dow) nem részesült e hőtermelés címén ingyenes kibocsátási egység-kiosztásban.

9. Ezen összefüggésekre tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság első kérdésével annak eldöntésére kéri fel a Bíróságot, hogy a polimerek, konkrétan a polikarbonát előállítása a vitatott rendelkezés, és következésképpen a 2003/87 irányelv hatálya alá tartozik-e.

10. Azt fogom javasolni a Bíróságnak, hogy olyan választ adjon, amely szerint ez a tevékenység a vitatott rendelkezés hatálya alá tartozik, pontosítva azonban, hogy csupán abban az esetben terjed rá ki a 2003/87 irányelv hatálya, amennyiben e tevékenység önmagában – függetlenül az olyan közvetett kibocsátástól, mint amely harmadik létesítménytől beszerzett hő termeléséből ered – szén-dioxid- (CO₂)-kibocsátással jár.

4 Lásd a jelen indítvány 19. pontját.

5 INFR 2013/2240. sz. eljárás, felszólítás időpontja: 2013. november 20., indokolással ellátott vélemény időpontja: 2014. április 16.

6 Lásd az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek a 2003/87 irányelv 11. cikkének (3) bekezdésével összhangban történő átmeneti ingyenes kiosztását szolgáló nemzeti végrehajtási intézkedésekről szóló, 2013. szeptember 5-i ezen bizottsági határozat (HL 2013. L 240., 27. o.) (16) preambulumbekendését.

7 A kereskedelmi rendszerben részes két létesítmény közötti hőátadás esetén a kibocsátási egységek ingyenes kiosztása a hőfogyasztónak jár. Lásd a 2013/448 határozat (17) preambulumbekendését, valamint a 2011/278 határozat (6) és (21) preambulumbekendését.

8 Lásd a 2013/448 határozat 1. cikkének (1) bekezdését, és 1. cikke (2) bekezdésének ötödik albekezdését.

11. Ez a bíróság második kérdésével lényegében azt kérdezi, hogy a 2003/87 irányelv 10a. cikke és a 2011/278 határozat rendelkezései, amelyek a kibocsátási egységek ingyenes kiosztását írják elő, közvetlen hatállyal bírnak-e.

12. Azt fogom javasolni a Bíróságnak, hogy erre a kérdésre nemleges választ adjon.

II. Jogi háttér

A. Az uniós jog

13. A 2003/87 irányelv „Tárgy” címet viselő 1. cikke a következőket írja elő:

„Ez az irányelv az üvegházhatású gázok kibocsátásának költséghatékony és gazdaságilag eredményes csökkentésének ösztönzése érdekében létrehozza a Közösségben az üvegházhatású gázok kibocsátási egységei kereskedelmének rendszerét [...].

[...]”

14. Ezen irányelv „Alkalmazási kör” című 2. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelvet az I. mellékletben felsorolt tevékenységekből származó kibocsátásokra és a II. mellékletben felsorolt üvegházhatású gázokra kell alkalmazni.”

15. A 2003/87 irányelvnek a „Tevékenységi kategóriák, amelyekre jelen irányelv vonatkozik” címet viselő I. mellékletében szerepel – többek között – a vitatott rendelkezés.

16. Amint azt címe is rögzíti, a 2011/278 határozat a 2003/87 irányelv 10a. cikke alapján meghatározza a kibocsátási egységek harmonizált ingyenes kiosztásának a teljes Európai Unióban alkalmazandó átmeneti szabályait.

B. A német jog

17. A 2011. július 27-i Gesetz über den Handel mit Berechtigungen zur Emission von Treibhausgasen (Treibhausgas-Emissionshandelsgesetz – TEHG) (az üvegházhatású gázok kibocsátás-kereskedelméről szóló törvény) (BGBl. I, 1475. o., a továbbiakban: TEHG) „Hatály” címet viselő 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ez a törvény az 1. melléklet 2. részében felsorolt üvegházhatású gázok ott felsorolt tevékenységek általi kibocsátására alkalmazandó. Az 1. melléklet 2. részében felsorolt létesítményekre ez a törvény akkor is alkalmazandó, ha azok az 1. melléklet 2. részében fel nem sorolt létesítmény részét vagy mellékberendezését képezik.

[...]”

18. A TEHG-nak „A kibocsátási egységek létesítményüzemeltetők részére történő ingyenes kiosztása” címet viselő 9. cikke a következőket írja elő:

„(1) A létesítményüzemeltetők ingyenes kibocsátási egység-kiosztásra jogosultak a [2003/87 irányelv] mindenkor hatályos változatának 10a. cikke [...], valamint a [...] [2011/278] határozatban szereplő elvek szerint.

[...]”

19. A TEHG 1. melléklete 2. részének 27. pontja említi az „[ö]mlesztett szerves vegyszereket (alkének és klórozott alkének; alkinek; aromás vegyületek és alkilezett aromás vegyületek; fenolok, alkoholok; aldehidek, ketonok; karbonsavak, dikarbonsavak, karbonsavanhidridek és dimetil-tereftalát; epoxidok; vinil-acetát, akrilnitril; kaprolaktám és melamin) előállító létesítmények[et] 100 tonna/napot meghaladó gyártókapacitással”.

III. Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

20. A Trinseo Stade (Németország) városában polikarbonát előállítására szolgáló létesítményt üzemeltet, amelynek engedélyezett gyártókapacitása meghaladja a napi 100 tonnát. E létesítmény az előállításához szükséges gőzt egy másik társaság, a Dow által ugyanazon a telephelyen üzemeltetett, az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek kereskedelmi rendszerében való részvételi kötelezettség hatálya alá tartozó erőműtől szerzi be.

21. 2012. január 23-án a Trinseo a jogvita tárgyát képező létesítmény vonatkozásában kibocsátási egységek ingyenes kiosztását kérte a DEHSt-től.

22. A DEHSt 2014. február 17-i határozatában elutasította ezt a kérelmet azzal az indokkal, hogy a polikarbonát nem szerepel az anyagoknak és anyagcsoportoknak a TEHG 1. melléklete 2. részének 27. pontja szerinti felsorolásában, és ennél fogva a jogvita tárgyát képező létesítményre nem terjed ki e törvény hatálya.

23. A Trinseo által e határozattal szemben benyújtott kifogást a DEHSt ugyanezen indok alapján elutasította.

24. 2015. október 2-án a Trinseo az említett határozattal szemben keresetet terjesztett elő a Verwaltungsgericht Berlin (berlini közigazgatási bíróság) előtt.

25. A Trinseo keresete alátámasztásaként arra hivatkozott, hogy a 2003/87 irányelv 2. cikkének az I. mellékletével összefüggésben értelmezett (1) bekezdése alapján az ömlesztett szerves vegyszerek krakkolással, reformálással, részleges vagy teljes oxidálással vagy hasonló eljárással történő előállítására irányuló minden tevékenység – meghatározott anyagokra vonatkozó megszorítás nélkül – ezen irányelv hatálya alá tartozik.

26. Ezzel szemben a DEHSt azt állítja, hogy a 2003/87 irányelv nem írja elő a polimerizációs létesítményeknek a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerébe történő bevonását. Ezenkívül az irányelv közvetlen alkalmazhatósága ellen szól, hogy az a létesítmények üzemeltetőire összességében megterhelően hat.

27. E körülmények között a Verwaltungsgericht Berlin (berlini közigazgatási bíróság,) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni a [2003/87] irányelvnek az I. melléklettel összefüggésben értelmezett 1. cikkét, hogy az ott megnevezett, ömlesztett szerves vegyszerek krakkolással, reformálással, részleges vagy teljes oxidálással vagy hasonló eljárással történő előállítására irányuló tevékenység körébe tartozik a polimerek és különösen a polikarbonát 100 tonna/napot meghaladó gyártókapacitással rendelkező létesítményekben való előállítása?
- 2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: igényelheti-e az említett létesítmény üzemeltetője a 2003/87 irányelv és a [2011/278] határozat rendelkezéseinek közvetlen alkalmazásával, hogy részére ingyenesen kibocsátási egységeket osszanak ki, amennyiben a kibocsátási egységek nemzeti jog alapján történő ingyenes kiosztására pusztán azért nem kerülhet sor, mert az érintett tagállam

a polimereket előállító létesítményeket nem vonta a [2003/87] irányelvet átültető nemzeti törvény hatálya alá, és a hivatkozott létesítmények pusztán ezért nem vesznek részt a kibocsátási egységek kereskedelmében?”

IV. A Bíróság előtti eljárás

28. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet 2016. november 16-án vette nyilvántartásba a Bíróság Hivatala.

29. A Trinseo, a német és a holland kormány, valamint a Bizottság terjesztett elő írásbeli észrevételeket.

30. A Trinseo, a szövetségi környezetvédelmi hivatal, a német és a holland kormány, valamint a Bizottság jelentek meg a 2017. szeptember 21-én tartott tárgyaláson, hogy ott előadják észrevételeiket.

V. Elemzés

31. A kérdést előterjesztő bíróság elsőként azt kérdezi a Bíróságtól, hogy a 2003/87 irányelv 1. cikkét az I. mellékletével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy a vitatott rendelkezés hatálya kiterjed a polimereknek, konkrétan a polikarbonátnak az olyan létesítményekben való előállítására, amelyek gyártókapacitása meghaladja a napi 100 tonnát.

32. Ezzel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi a Bíróságtól, hogy a polimerek, konkrétan a polikarbonát előállítása a vitatott rendelkezés, tehát ezen irányelv hatálya alá tartozik-e. Következésképpen azt javaslom, hogy a kérdésben az említett irányelv 1. cikkére vonatkozó hivatkozást az említett irányelv 2. cikkének (1) bekezdésére való hivatkozásra cseréljük, mivel ez utóbbi rendelkezés az, amely az irányelv hatályát meghatározza.

33. E tekintetben a német és a holland kormány arra hivatkozott, hogy a polimergyártás nem tartozik a 2003/87 irányelv hatálya alá, annál az indoknál fogva, hogy a polimerizáció folyamata önmagában nem jár CO₂-kibocsátással. Az indítvány A. részében vizsgálom majd ezt az érvet, amely véleményem szerint elvi kérdést vet fel a közvetett kibocsátásoknak az irányelvvel bevezetett rendszerben történő esetleges figyelembevételére vonatkozóan.

34. Ezt követően a vitatott rendelkezés hatályát vizsgálom. A Trinseo-hoz és a holland kormányhoz hasonlóan megjegyzem, hogy az e rendelkezés szövegében szereplő kifejezéseket és különösen az „ömlesztett” és a „használt eljárás” kifejezést nem határozza meg a 2003/87 irányelv. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből és az egyenlőség elvéből az következik, hogy a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést az egész Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve a szóban forgó rendelkezés összefüggéseit és a kérdéses szabályozás célját.⁹

35. A jelen ügyben négy feltétel vezethető le a vitatott rendelkezés szövegéből.

36. Először is a létesítmény gyártókapacitásának meg kell haladnia a napi 100 tonnát. Nem vitás, hogy ez a feltétel teljesül a jogvita tárgyát képező létesítmény esetében, ami egyébiránt az első kérdés előfeltétele is.

⁹ Lásd többek között: 2013. december 19-i Fish Legal és Shirley ítélet (C-279/12, EU:C:2013:853, 42. pont); 2015. szeptember 29-i Gmina Wrocław ítélet (C-276/14, EU:C:2015:635, 25. pont); 2016. október 18-i Nikiforidis ítélet (C-135/15, EU:C:2016:774, 28. pont).

37. Másodszor a létesítménynek „szerves” vegyi anyagokat kell előállítania. A Bíróság előtt észrevételeket előterjesztő felek egyike sem vitatta azt, hogy a jogvita tárgyát képező Trinseo-létesítmény által előállított polimerek szerves vegyi anyagok. E tekintetben csak annyit jegyeznék meg, hogy szerves vegyületnek annak általánosan használt meghatározása szerint a széntartalmú vegyületeket tekintjük,¹⁰ ami nyilvánvaló igaz az e létesítményben előállított polikarbonátra.

38. Harmadszor a létesítménynek „ömlesztett” vegyszereket kell előállítania. E feltételt az indítvány alábbi B. részében vizsgálom majd.

39. Negyedszer a vegyi anyagok előállítását „krakkolással, reformálással, részleges vagy teljes oxidálással vagy hasonló eljárásokkal” kell végezni. E negyedik feltételt az indítvány C. része tárgyalja majd.

40. E vizsgálat végeztével, illetve az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre választ adva, az indítvány D. részében összefoglalom azokat az indokokat, amelyek miatt úgy vélem, hogy a polimergyártás a vitatott rendelkezés hatálya alá tartozik. Mindazonáltal e tevékenység csak abban az esetben tartozik a 2003/87 irányelvnek a 2. cikkének (1) bekezdésében meghatározott alkalmazási körébe, ha e tevékenység önmagában – függetlenül az olyan közvetett kibocsátástól, mint amely harmadik létesítménytől beszerzett hő termeléséből ered – CO₂-kibocsátással jár.

41. A második kérdésre választ adva az indítvány E. részében kifejtem azokat az indokokat, amelyek miatt úgy vélem, hogy ezen irányelv 10a. cikke, valamint a 2011/278 határozat rendelkezései, amelyek a kibocsátási egységek ingyenes kiosztását írják elő, nem rendelkeznek közvetlen hatállyal.

A. A harmadik létesítménytől beszerzett hő termeléséből eredő „közvetett” kibocsátás figyelmen kívül hagyásáról

42. A német és a holland kormány arra hivatkozott, hogy a polimergyártás nem tartozik a 2003/87 irányelv hatálya alá azon indoknál fogva, hogy a polimerizáció folyamata önmagában nem jár CO₂-kibocsátással. E kormányok szerint ebben az összefüggésben CO₂-kibocsátás egyedül a polimerizációhoz szükséges hő termeléséből ered, mint a jogvita tárgyát képező létesítmény által egy harmadik létesítménytől, azaz a Dow-tól beszerzett hő termelése esetében is.

43. Az említett kormányok ebben az összefüggésben azt a következtetést vonják le, hogy egyedül a hőtermelési tevékenység tartozik az irányelv hatálya alá, azzal, hogy a hőtermelést – mint a jelen esetben is – végezheti harmadik létesítmény vagy maga a polimerizációs létesítmény.

44. A Trinseo és a Bizottság szerint ezzel szemben a polimergyártásból származó kibocsátásnak magában kell foglalnia azt a „közvetett” kibocsátást is, amely a polimerizációhoz szükséges hő termeléséből származik. E megközelítés a 2003/87 irányelv célkitűzéseivel összhangban ösztönözné az energiafogyasztás csökkentését célzó befektetéseket. Ezen álláspontot erősíti továbbá ezen irányelv 10a. cikke, valamint a 2011/278 határozat, amelyek a hőfelhasználó, nem pedig a hőtermelő létesítmény részére írják elő a kibocsátási egységek ingyenes kiosztását.¹¹

¹⁰ A „szerves vegyület” fogalmát a szerves oldószerek egyes festékekben, lakkokban és jármű utánfényezésére szolgáló termékekben történő felhasználása során keletkező illékony szerves vegyületek kibocsátásának korlátozásáról és az 1999/13/EK irányelv módosításáról szóló, 2004. április 21-i 2004/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 143., 87. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 8. kötet, 376. o.) 2. cikkének (4) bekezdése a következőképpen határozza meg: „olyan vegyület, amely legalább szén, valamint a hidrogén, halogének, oxigén, kén, foszfor, szilícium vagy nitrogén elemek közül egyet vagy többet tartalmaz a karbon-oxidok, szervesen karbonátok és bikarbonátok kivételével”. Lásd továbbá az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) szóló, 2010. november 24-i 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2010. L 334., 17. o.) 3. cikkének (44) bekezdését.

¹¹ Lásd a jelen indítvány 7. pontját, valamint a 2011/278 határozat (6) és (21) preambulumbekzdését.

45. Előzetesen hangsúlyozom, hogy a 2003/87 irányelv I. melléklete önmagában a hőtermelést nem említi, ott „[t]üzelőanyag-berendezések 20 MW-ot meghaladó teljes bemenő hőteljesítménnyel” szerepel.

46. Egyébiránt az I. melléklet üvegházhatású gázként kizárólag a CO₂-t említi, úgy az égetési tevékenység, mint a vitatott rendelkezésben szereplő szerves vegyi anyag előállítása vonatkozásában.

47. E pontosításokkal együtt a felek fent kifejtett érvei nem a vitatott rendelkezésnek, hanem a 2003/87 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkoznak. Lényegében az a kérdés merül fel, hogy a „közvetett” kibocsátás, vagyis az a kibocsátás, amely nem magával a vizsgált tevékenységgel jár (ez tekinthető „közvetlen” kibocsátásnak), hanem az e tevékenység végzéséhez szükséges „belépő anyagok”¹² előállításából ered, e rendelkezés értelmében úgy tekintendő-e, mint amely kibocsátás az I. mellékletben felsorolt tevékenységekből „származik”.

48. Az alapeljárásban a jogvita tárgyát képező létesítmény a számára szükséges hőmennyiséget a Dow-tól szerezte be, így módon az e hő termelésével járó kibocsátás a polimergyártási tevékenységhez kapcsolódó közvetett kibocsátásnak minősül.

49. Bármennyire is kívánatos lenne a környezet védelmére vonatkozó célkitűzés szempontjából, hogy a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerében az ilyen közvetett kibocsátást is figyelembe vegyék, véleményem szerint ennek figyelembevétele elé az irányelvvel jelenleg bevezetett rendszer több kizáró akadályt is gördít.

50. Először is, e figyelembevétel ezen kibocsátások kettős beszámításának veszélyével járna, mivel azokat (közvetlen kibocsátásként) a termelő részéről, valamint (közvetett kibocsátásként) a szóban forgó belépő anyag felhasználója részéről is be kellene jelenteni. Így módon, az alapeljárásban a Bíróság rendelkezésére bocsátott iratok alapján semmilyen kétség nem merül fel azzal kapcsolatban, hogy a Dow bejelentette azt a kibocsátást, amely a Trinseónak szállított hő előállításához szükséges égetésből származott. Márpedig a Trinseo és a Bizottság által képviselt álláspont szerint a Trinseónak ugyanezt a kibocsátást másodszor is be kellene jelentenie.

51. A kettős beszámítás ezen veszélye véleményem szerint összeegyeztethetetlen mind a 601/2012/EU rendelet¹³ 5. cikkének (1) bekezdésével, mind a versenyfeltételek egységességének megőrzésével, amely a 2003/87 irányelvvel bevezetett rendszer egyik „részcélja”.¹⁴

52. Megjegyzem, hogy az ezen irányelvvel bevezetett rendszer tudomásom szerint nem tartalmaz olyan általános mechanizmust,¹⁵ amely lehetővé tenné a termelő számára, hogy a kibocsátással kapcsolatos bejelentési, nyomonkövetési és átadási kötelezettségétől szabadulva a belépő anyag felhasználójára kibocsátást „ruházzon át”.¹⁶ A hőre vonatkozóan ezen értelmezést erősíti a 601/2012 rendelet IV. melléklete 1. szakasza A) alszakaszának második bekezdése, amely szerint: „[a]z üzemeltető a

12 A belépő anyag fogalmát gazdasági értelmében használom, minden olyan termék és szolgáltatás beleértendő, amely a gyártási folyamat során felhasználásra kerül.

13 Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának a 2003/87 irányelvnek megfelelő nyomon követéséről és jelentéséről szóló, 2012. június 21-i bizottsági rendelet (HL 2012. L 181., 30. o.).

14 Lásd ebben az értelemben: 2012. március 29-i Bizottság kontra Lengyelország ítélet (C-504/09 P, EU:C:2012:178, 77. pont); 2012. március 29-i Bizottság kontra Észtország ítélet (C-505/09 P, EU:C:2012:179, 79. pont); 2013. október 17-i Iberdrola és társai ítélet (C-566/11, C-567/11, C-580/11, C-591/11, C-620/11 és C-640/11, EU:C:2013:660, 43. pont). Szemléltetésképpen, a kettős beszámítás ezen veszélye a verseny torzulásával járna azon létesítmények hátrányára, amelyek belépő anyagaikat harmadik létesítményektől szerzik be, és amelyeknek ennek folytán az e harmadik létesítmények által már közvetlen kibocsátásként bejelentett kibocsátást közvetett kibocsátásként be kellene jelenteniük. Az „integrált” létesítményekben, amelyek maguk állítják elő a fő tevékenységükhöz szükséges belépő anyagokat, mint például a polimerizációs eljárásához szükséges hőt, az e belépő anyagok előállításához kapcsolódó kibocsátást csupán egyszer, közvetlen kibocsátásként kellene bejelenteni.

15 A 601/2012 rendelet 49. cikke kétségtelenül rendelkezik ilyen átruházási mechanizmusról, de ennek hatálya a CO₂ átruházásának ezen cikk (1) bekezdésében felsorolt három esetre korlátozódik. Lásd ezzel kapcsolatban: 2017. január 19-i Schaefer Kalk ítélet (C-460/15, EU:C:2017:29).

16 A bejelentési, nyomonkövetési és átadási kötelezettségeket a 2003/87 irányelv 12. cikkének (3) bekezdése, valamint 14. cikke írja elő.

tüzelőanyagok létesítményben történő elégetéséből származó valamennyi kibocsátását a létesítményhez tartozónak tulajdonítja, függetlenül a hő- vagy villamos energia más létesítménynek történő átadásától. Az üzemeltető a más létesítménytől átvett hő- vagy villamos energia előállításából származó kibocsátást nem tekinti az átvevő létesítmény kibocsátása részének.”

53. Másodszor a létesítményeknek a közvetett kibocsátások bejelentésére való kötelezése a jelenleg működő rendszerben megoldhatatlan adminisztrációs problémákkal járna. Valamely harmadik létesítmény hőtermelése esetén – az alapeljárás körülményeihez hasonlóan – többek között a közvetett kibocsátásnak az e létesítmény által kiszolgált ügyfelek közötti megosztása merülne fel problémaként. Ugyanez a megosztási probléma merülne fel egy adott belépő anyag egymást követő felhasználói között, például az alumínium gyártása során, amelyet különböző létesítmények egymást követően dolgoznak fel.

54. Egyébiránt az a kérdés is felvetődik, hogy egy létesítmény hogyan követi nyomon közvetett kibocsátásait a 2003/87 irányelv 14. cikkének megfelelően, mikor azok elméletileg egy harmadik létesítménynél keletkeznek.

55. Harmadszor az olyan közvetett kibocsátás figyelembevétele, mint amely a polimergyártáshoz szükséges hő előállítása során keletkezik, alapvető kérdéseket vet fel az irányelv hatályát illetően. Egyrészt, vajon valamennyi létesítménynek be kellene jelentenie a teljes közvetett kibocsátását, vagyis mindazt a kibocsátást, amely az összes általa felhasznált belépő anyag, mint a hő, a villamos energia, az acél vagy az alumínium előállítása során keletkezik? Másrészt, egy vállalkozás vajon csak amiatt tartozna a kereskedelmi rendszerbe, hogy olyan belépő anyagokat használ fel, amelyek előállítása az irányelv hatálya alá tartozó kibocsátással jár?

56. Negyedszer a 2011/278 határozatnak a Bizottság által hivatkozott preambulumbekendései és egyéb rendelkezései¹⁷ nem relevánsak a 2003/87 irányelv hatályának meghatározása szempontjából. E határozat alkalmazási köre ugyanis a kibocsátási egységeknek az ezen irányelv 10a. cikkében előírt ingyenes kiosztási mechanizmusára korlátozódik. Márpedig elméletileg egyedül az említett irányelv hatálya alá tartozó létesítmények részesülhetnek ilyen kiosztásban. Ily módon az elv, mely szerint az ingyenes kibocsátási egységeket a hőfogyasztóknak kell kiosztani, elméletileg csak olyan létesítményekre vonatkozhat, amelyek már a kereskedelmi rendszer részei.

57. Véleményem szerint a fentiekből az következik, hogy az irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében a közvetett kibocsátás nem értékelhető ugyanezen irányelv I. mellékletében említett tevékenységekből „származónak”. Ennélfogva – összhangban a német és a holland kormány álláspontjával – az alapeljárásban a jogvita tárgyát képező létesítmény által a Dow-tól beszerzett hő termelése során keletkező kibocsátás nem az e létesítmény által végzett polimergyártási tevékenységből „származik”. Ezzel szemben e kibocsátás, mint közvetlen kibocsátás a Dow által üzemeltetett létesítmény égetési tevékenységéből „származik”.

58. Következésképpen a jogvita tárgyát képező létesítmény csak abban az esetben tartozna a 2003/87 irányelv hatálya alá az irányelv 2. cikke (1) bekezdésében foglaltak értelmében, ha a CO₂-kibocsátás – függetlenül az olyan közvetett kibocsátástól, mint amely harmadik létesítménytől beszerzett hő termelése során keletkezik – önmagában a polimergyártásból származik.

¹⁷ Lásd a jelen indítvány 7. pontját, valamint a 2011/278 határozat (6) és (21) preambulumbekendését. A Bizottság a 2011/278 határozat I. mellékletében az olyan polimerek, mint az E-PVC (E- polivinil-klorid) és az S-PVC (S- polivinil-klorid) gyártására meghatározott referenciaértékekre is hivatkozott. Ugyanakkor e referenciaértékek, amelyek kizárólag az ingyenes kiosztási mennyiség számításának alapjául szolgálnak, nem jelentetik valamely polimerizációs létesítménynek a kereskedelmi rendszerbe történő bevonását, amennyiben e létesítmény nem bocsát ki CO₂-t.

59. Kétségtelen, hogy abban az esetben, ha a polimergyártás önmagában nem jár CO₂-kibocsátással, ez az értelmezés eltérő bánásmódhoz vezethet attól függően, hogy olyan polimergyártó létesítményről van-e szó, amely maga termeli meg a számára szükséges hőt („integrált” létesítmény), és amely főszabály szerint az égetési tevékenysége miatt a kereskedelmi rendszerbe tartozik, vagy olyan létesítményről, amely harmadik létesítménytől szerzi be ezt a hőt, és ennél fogva nem tartozik a rendszerbe. Ezen eltérő bánásmód ugyanakkor nem hátrányosan megkülönböztető jellegű, mivel az irányelvvel bevezetett rendszerrel kapcsolatos objektív különbségen alapul, vagyis azon, hogy az első („integrált”) létesítmény üvegházhatású gázt bocsát ki, míg a második létesítmény nem.

60. Ezen értelmezést véleményem szerint a Schaefer Kalk ítélet is alátámasztja, amelyben a Bíróság megállapította, hogy valamely tevékenység csak akkor tartozik a 2003/87 irányelv hatálya alá az irányelv 2. cikkének (1) bekezdése, valamint I. és II. melléklete szerint, ha e tevékenység üvegházhatású gáznak a légkörbe való kibocsátásával jár.¹⁸ Ugyanezen gondolatmenetet követve határozza meg a „kibocsátás” fogalmát ezen irányelv 3. cikkének b) pontja, amelyben „üvegházhatású gázoknak valamely létesítményben található forrásokból a légkörbe történő kiengedése” szerepel.

61. A kérdést előterjesztő bíróságra tartozik annak vizsgálata, hogy a jogvita tárgyát képező létesítményben a polimergyártás önmagában – az olyan közvetett kibocsátástól függetlenül, mint amely például harmadik létesítménytől beszerzett hő termeléséből ered – CO₂-kibocsátással jár-e.

62. Amennyiben nem, a kérdést előterjesztő bíróságnak azt a következtetést kell levonnia, hogy a jogvita tárgyát képező létesítmény nem tartozik a 2003/87 irányelvnek a 2. cikkének (1) bekezdésében meghatározott hatálya alá, és ennél fogva nem jogosult arra, hogy ezen irányelv 10a. cikke, valamint a 2011/278 határozat alapján kibocsátási egységek ingyenes kiosztásában részesüljön.

63. Ezzel szemben, amennyiben igen, a jogvita tárgyát képező létesítmény az említett irányelv hatálya alá tartozhat abban az esetben, ha a vitatott rendelkezés irányadó a polimergyártási tevékenységre. Ezt a kérdést az indítvány B–D. részében vizsgálom.

B. Az „ömlesztett” termék előállításának a vitatott rendelkezésben foglalt fogalmáról

64. Előzetesen rá kell mutatnom, hogy a vitatott rendelkezés egyes nyelvi változatai között eltérés mutatkozik.

65. A francia nyelvi változatban használt „*en vrac*” („ömlesztett”) előállítás fogalma szerepel az angol („*production of bulk organic chemicals*”), a spanyol („*fabricación de productos químicos orgánicos en bruto*”), a holland („*productie van organische bulkchemicaliën*”) és a portugál („*produção de produtos químicos orgânicos a granel*”) nyelvi változatokban is. Az olasz nyelvi változat a tömegtermelés kifejezést használja („*produzione di prodotti chimici organici su larga scala*”).

66. Ezzel szemben a német („*Grundchemikalien*”) és a svéd („*baskemikalier*”) nyelvi változatokban a vegyi „alapanyag” gyártása kifejezés szerepel. Ezenkívül a dán változat nem tartalmaz semmilyen ezirányú pontosítást („*produktion af organiske kemikalier*”).

¹⁸ Lásd ebben az értelemben: 2017. január 19-i ítélet (C-460/15, EU:C:2017:29, 37. pont).

67. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egy uniós jogi rendelkezés valamely nyelvi változatának megfogalmazása nem szolgálhat e rendelkezés értelmezésének kizárólagos alapjául, illetve e tekintetben nem élvezhet elsőbbséget más nyelvi változatokkal szemben. Az uniós jog rendelkezéseit egységesen kell értelmezni és alkalmazni az Unió valamennyi nyelvén készült változatok figyelembevételével. Az uniós szövegek egyes nyelvi változatai közötti eltérés esetén a szóban forgó rendelkezést azon szabályozás általános rendszerére és céljára tekintettel kell értelmezni, amelynek az a részét képezi.¹⁹

68. A Trinseo és a Bizottság arra hivatkoztak, hogy az „ömlesztett” vegyszerek vagy a vegyi „alapanyagok” előállításának a vitatott rendelkezésben használt fogalma a vegyi anyagok nagy mennyiségben történő előállítására utal, e fogalmi körből kizárva az egyedi gyártást.

69. Véleményem szerint ténylegesen e kritérium következik a különböző nyelvi változatokban, különösen a fent említett olasz változatban használt terminológiából. Ugyanakkor e kritérium csupán viszonylagos jelentőséggel bír, mivel a vitatott rendelkezés ezen túlmenően pontosítja, hogy a létesítménynek napi 100 tonnát meghaladó gyártókapacitással kell rendelkeznie, amely szükségszerűen nagy mennyiségben történő előállítást feltételez.

70. Egyébiránt mindazon felek, akik a Bírósághoz észrevételt terjesztettek elő, egyetértenek abban, hogy e rendelkezés nem késztermékekre, hanem köztes vegyi anyagokra vonatkozik, azaz olyan vegyi anyagokra, amelyeket egyéb termékek előállításához történő felhasználásra szánnak.

71. Mindazonáltal a német és a holland kormány által e tekintetben képviselt megszorító megközelítés az olyan vegyi anyagokra korlátozódik, amelyeket egyéb vegyi anyagok előállítására használnak fel. E kormányok szerint ezen álláspont alkalmazása a polimergyártásnak a vitatott rendelkezés hatálya alóli kizárásához vezet, mivel a polimereket nem további vegyi anyagok előállítására használják fel.

72. Ezzel szemben a Trinseo és a Bizottság tag értelmezést javasol, amely magában foglalja azon köztes vegyi anyagokat, amelyeket további termékek előállításához használnak fel, függetlenül az így előállított termékek jellegétől, vagyis attól, hogy vegyi vagy ipari jellegű termékekről van-e szó. E megközelítés alapján a polimergyártás ezen rendelkezés hatálya alá tartozna, mivel a polimereket egyéb termékek, mint műanyag palackok, napelemek vagy projektorok előállításához használják fel.

73. Úgy vélem, hogy az alábbi indokoknál fogva a Trinseo és a Bizottság által javasolt tag értelmezést kell elfogadni.

74. Az első indok a vitatott rendelkezésnek a különböző nyelvi változataiban szereplő szövegezéséből adódik. Kétségtelen, hogy az „ömlesztett” illetve „vegyi alapanyagok” előállítása kifejezések arra mutatnak, hogy a gyártás során nem késztermékek, hanem köztes termékek kerülnek előállításra.

75. Mindazonáltal a szövegezés egyetlen eleme sem sugallja azt, hogy e köztes vegyi anyagokat – az ipari termék előállítására való felhasználást kizárva – csak további vegyi anyagok előállítására lehetne felhasználni.

¹⁹ Lásd többek között: 2015. február 26-i Christie's France ítélet (C-41/14, EU:C:2015:119, 26. pont); 2016. március 1-i Alo és Osso ítélet (C-443/14 és C-444/14, EU:C:2016:127, 27. pont); 2017. július 26-i Mengesteab ítélet (C-670/16, EU:C:2017:587, 82. pont).

76. A második indok az uniós jogalkotó által a 2009/29 irányelv elfogadása során követett célkitűzésekből következik. E célkitűzések egyike ugyanis a kibocsátási egységeknek a 2003/87 irányelvvel bevezetett kereskedelmi rendszerének a vegyiparra történő kiterjesztése volt.²⁰

77. E célból ezen irányelv I. melléklete nyolc tevékenységet sorol fel, közöttük a vitatott rendelkezésben szereplő szerves vegyszerek előállítását is. Márpedig e rendelkezés véleményem szerint stratégiai jelentőségű a kereskedelmi rendszernek a vegyiparra történő kiterjesztése szempontjából, mivel az egyetlen olyan tevékenységet említi, amely nem valamely meghatározott kémiai anyagra korlátozódik.²¹ Másként fogalmazva, az ömlesztett szerves vegyszerek előállítása az I. mellékletben felsorolt tevékenységek közül az egyetlen olyan vegyipari tevékenység, amelyet általánosan határoztak meg.

78. Ebben az összefüggésben a vitatott rendelkezésnek a német és a holland kormány által javasolt megszorító értelmezése ahhoz vezetne, hogy a 2003/87 irányelv hatálya alól kizárná mindazon vegyipari tevékenységeket, amelyek nem tartoznak az I. mellékletben külön meghatározott tevékenységek körébe, valamint azokat, amelyekből olyan vegyi anyagokat állítanak elő, amelyeket nem további vegyi anyagok gyártásához használnak fel. Az ilyen kizárás véleményem szerint ellentétes lenne az uniós jogalkotó azon szándékával, hogy a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerét a harmadik kereskedési időszaktól kezdődően – az érintett vegyipari termékek rendeltetésére vonatkozó korlátozás nélkül – kiterjessze a vegyipar egészére.²²

79. A harmadik indok a hátrányos megkülönböztetésnek a Bíróság Arcelor Atlantique et Lorraine és társai ítéletében²³ értelmezettek szerinti tilalmának elvéből fakad. A 2003/87 irányelvvel bevezetett rendszerben ugyanis véleményem szerint hátrányosan megkülönböztető lenne a vegyipari gyártási tevékenységeknek az előállított termékek felhasználása alapján történő megkülönböztetése annak ellenére, hogy az e tevékenységek során keletkezett üvegházhatású gázkibocsátások egyformán alkalmasak az éghajlati rendszer veszélyes befolyásolására.

80. A fentiekből következően a vitatott rendelkezésben az „ömlesztett vegyszerek” és/vagy „vegyipari alapanyagok” előállításának fogalmát úgy kell értelmezni, mint amely nagy mennyiségben előállított, további – többek között vegyi vagy ipari jellegű – termékek előállításához felhasználandó vegyi anyagok gyártására vonatkozik.

C. A „krakkolással, reformálással, részleges vagy teljes oxidálással vagy hasonló eljárással” történő előállításnak a vitatott rendelkezésben foglalt fogalmáról

81. Az alapeljárásban nem vitatott, hogy a jogvita tárgyát képező létesítményben zajló polimergyártás nem krakkolással, reformálással vagy oxidálással történik. Következésképpen az alapjogvita megoldása többek között a „hasonló eljárás” fogalmának értelmezésétől függ.

20 A Bizottság által az irányelvjavaslatban kifejtett indokok pontosabban a „petrolkémiai termékekkel összefüggő CO₂-kibocsátásra” vonatkoztak, lásd: a 2003/87 irányelvnek az üvegházhatású gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének továbbfejlesztése és kiterjesztése tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvjavaslatot (COM(2008) 16 végleges, 4. o.). Mindazonáltal az I. melléklet módosítására irányuló javaslat általánosságban a „vegyipart” említette (ugyanott, 41. o.). Ugyanígy az e javaslatához csatolt hatásvizsgálatban (SEC(2008) 53) a Bizottság „a petrolkémiai termékek és egyéb vegyi anyagok előállításából származó CO₂-kibocsátást” említi („CO₂ emissions from petrochemicals production and other chemicals”). E tanulmányban a Bizottság kiemeli a petrolkémiai ágazat hangsúlyos szerepét a vegyipar CO₂-kibocsátásában (ugyanott, a 45. oldalon található lábjegyzetben: „This is only a very small part of all chemical industry regarding the number of substances produced, but still the major part regarding CO₂ emissions”).

21 A hét másik tevékenység ugyanis pontosan meghatározott vegyi anyagokhoz kapcsolódik: 1. korom szerves anyagok előállítása; 2. salétromsav előállítása; 3. adipinsav előállítása; 4. glioxál és glioxilsav előállítása; 5. ammónia előállítása; 6. hidrogén (H₂) és szintetikus gáz előállítása reformálással vagy részleges oxidálással; 7. nátrium-karbonát (Na₂CO₃) és nátrium-hidrogén-karbonát (NaHCO₃) előállítása.

22 Lásd különösen: a Bizottság által közzétett „EU ETS Handbook”, amely a következő címen érhető el: https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/ets_handbook_en.pdf; „From phase 3 the sectoral scope was expanded to include the sectors aluminium, carbon capture and storage, petrochemicals and other chemicals.”

23 2008. december 16-i ítélet (C-127/07, EU:C:2008:728). Az összehasonlíthatóság vizsgálatáról lásd különösen ezen ítélet 34–38. pontját.

82. Ugyanúgy, mint az „ömlesztett” előállításnak az előző részben vizsgált követelménye, a „hasznoló eljárás” fogalma is értelmezhető tágan vagy megszorítóan.

83. A tág értelmezés a „hasznolóság” fogalmának a fent említett eljárások céljának, azaz az ömlesztett vegyszerek előállításának a figyelembevételével történő értelmezésének felel meg. Ezen értelmezés szerint a „hasznoló eljárás” kifejezés mindazon eljárásokat magában foglalja, amelyek útján – csakúgy, mint a krakkolás, a reformálás és az oxidálás útján – ilyen termékek előállíthatók.

84. Ezzel szemben a megszorító értelmezés szerint a „hasznoló eljárás” fogalmát a krakkolási, a reformálási és az oxidálási eljárásokban közös technikai jellemzők fényében kellene meghatározni. E megközelítés először is a közös technikai jellemzők azonosítását tenné szükségessé, másodszor pedig azt, hogy „hasznoló eljárásnak” csak az e technikai jellemzőkkel rendelkező eljárásokat lehessen minősíteni.

85. Az I. melléklet szövegezésének egyik eleme alapján sem vethető el e fogalomnak sem a tág, sem a megszorító értelmezése. A jelen indítvány 34. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően e kérdést a szóban forgó rendelkezés összefüggéseinek és a kérdéses szabályozás céljának figyelembevételével kell eldönteni.

86. Véleményem szerint a vitatott rendelkezés összefüggései, valamint a 2003/87 irányelv célkitűzése a „hasznoló eljárás” fogalmának tág értelmezését támasztják alá.

87. Először is e fogalom megszorító értelmezése ahhoz vezetne, hogy ezen irányelv hatálya alól kizárná azon létesítményeket, amelyek a szerves vegyi anyagok előállítását a krakkolási, reformálási és oxidálási eljárás közös technikai jellemzőivel nem rendelkező eljárások útján végzik. Véleményem szerint az ilyen kizárás nem lenne összeegyeztethető az uniós jogalkotó azon szándékával, hogy a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerét a vegyipar egészére kiterjessze.²⁴

88. Másodszor a megszorító értelmezés ellentétes lenne a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvével, mivel eltérően kezelné az egyes vegyipari gyártási tevékenységeket a termékek előállítása során alkalmazott eljárás alapján, holott az e tevékenységek során keletkezett üvegházhatásúgáz-kibocsátások egyformán alkalmasak az éghajlati rendszer veszélyes befolyásolására.²⁵

89. Harmadszor számomra úgy tűnik, hogy a tág értelmezés megfelelőbb módon biztosítja a létesítményüzemeltetők számára garantálandó jogbiztonság tiszteletben tartását. Ugyanis, amint azt az előzőekben kifejtettem, a megszorító értelmezés a krakkolási, a reformálási és az oxidálási eljárások közös technikai jellemzőinek absztrakt meghatározását, valamint ezt követően annak egyedi vizsgálatát feltételezné, hogy az egyes létesítményekben használatos eljárások rendelkeznek-e ezen jellemzőkkel.

90. Véleményem szerint az ilyen megközelítés jogbizonytalansággal járna mind a közös jellemzők azonosítása, mind azoknak az érintett létesítményben való vizsgálata során. A Bíróság elé terjesztett észrevételek alátámasztják e bizonytalanság veszélyének fennállását, mivel mindegyik fél eltérő javaslatot tett a krakkolási, a reformálási és az oxidálási eljárás közös technikai jellemzőire vonatkozóan.²⁶

²⁴ Lásd a jelen indítvány 76–78. pontját.

²⁵ Lásd a jelen indítvány 79. pontját.

²⁶ Ezen észrevételek szerint az e három eljárás közös technikai jellemzői például a nagy intenzitású hő felhasználása és előállítása (a Trinseo szerint), nagy molekulák szétválasztása, fokozott hőtermelés és CO₂-kibocsátás (a német kormány szerint), a molekulák erős hevítés vagy oxigénnel történő reakció során történő szétválasztása, valamint CO₂-kibocsátás (a holland kormány szerint), a molekuláris szerkezet módosítása, katalizátor, illetve nyomás és magas hőmérséklet felhasználása (a Bizottság szerint).

91. Ezen indokoknál fogva úgy vélem, hogy a „hasznó eljárásnak” a vitatott rendelkezés szövegében foglalt fogalmát tágan kell értelmezni, oly módon, hogy abba az ömlesztett vegyszerek előállítására szolgáló valamennyi eljárás beletartozik.

D. A polimergyártásnak a vitatott rendelkezés, valamint a 2003/87 irányelv hatálya alá tartozásáról

92. Az indítvány B. és C. részéből következően a vitatott rendelkezést tágan kell értelmezni, oly módon, hogy az nagy mennyiségben előállított, további – többek között vegyi vagy ipari jellegű – termékek előállításához felhasználandó szerves vegyi anyagok gyártására vonatkozik, függetlenül az e célból alkalmazott eljárás jellegétől.

93. Az alapeljárással összefüggésben egyik fél sem vitatta azt a tényt, hogy a polimereket egyéb termékek, mint például műanyag palackok, napelemek, illetve képernyők előállítására használják fel.²⁷ Következésképpen a polimergyártás e rendelkezés hatálya alá tartozik.

94. Amint azt a Trinseo hangsúlyozta, a hatály ilyen értelmezését az az egyéb másodlagos jogi eszközökben használatos osztályozás is megerősíti, amelyekből az is következik, hogy a polimerek „szerves vegyi alapanyagnak” minősülnek.²⁸

95. Ugyanakkor a 2003/87 irányelvvel bevezetett rendszer kizárólag az üvegházhatású gázok kibocsátására vonatkozik.²⁹ E tekintetben az indítvány A. részében kifejtettem azon indokokat, amelyek alapján a közvetett kibocsátás, mint amilyen a harmadik létesítménytől beszerzett hő termelése során keletkező kibocsátás is, nem tekinthető az irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében az említett irányelv I. mellékletében említett tevékenységekből „származónak”.

96. Következésképpen olyan polimergyártásra, mint amely az alapjogvita tárgyát képezi, csak abban az esetben terjedhet ki a 2003/87 irányelv hatálya az irányelv 2. cikkének (1) bekezdésében meghatározottak értelmében, amennyiben önmagában e gyártási tevékenységből – függetlenül az olyan közvetett kibocsátástól, mint amely harmadik létesítménytől beszerzett hő termeléséből ered – CO₂-kibocsátás származik.

97. Ezen indokok összességére tekintettel, és az előzetes döntéshozatalra terjesztett első kérdésre válaszul, a 2003/87 irányelv 2. cikkének (1) bekezdését ezen irányelv I. mellékletével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az említett irányelv hatálya kiterjed a polimereknek, különösen a polikarbonátnak a napi 100 tonnát meghaladó gyártókapacitású létesítményekben történő előállítására, amennyiben önmagában e gyártási tevékenységből – függetlenül az olyan közvetett kibocsátástól, mint amely harmadik létesítménytől beszerzett hő termeléséből ered – CO₂-kibocsátás származik.

E. A 2003/87 irányelv 10a. cikke, valamint a 2011/278 határozat rendelkezései közvetlen hatályának hiányáról

98. A kérdést előterjesztő bíróság második kérdésével lényegében arra kíván választ kapni, hogy a 2003/87 irányelv 10a. cikke, valamint a 2011/278 határozat rendelkezései, amelyek a kibocsátási egységek ingyenes kiosztását írják elő, közvetlen hatállyal bírnak-e.

²⁷ A német és a holland kormány arra hivatkoztak, hogy a polimereket nem használják fel további vegyi anyagok előállításához. Lásd a jelen indítvány 71. pontját.

²⁸ Lásd különösen: az Európai Szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartás létrehozásáról, valamint a 91/689/EGK és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2006. január 18-i 166/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2006. L 33., 1. o.) I. melléklete 4. pontja a) alpontjának viii. pontját.

²⁹ Pontosabban fogalmazva, e rendszer csupán az üvegházhatású gázoknak az irányelv II. mellékletében említett típusaira vonatkozik, amennyiben azok kibocsátása az említett irányelv I. mellékletében felsorolt tevékenységekből származik. Lásd a 2003/87 irányelv 2. cikkének (1) bekezdését.

99. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint minden esetben, amikor valamely irányelv rendelkezései tartalmi szempontból feltétlenek és kellően pontosak, arra a magánszemélyek a tagállami bíróságok előtt az állammal szemben hivatkozhatnak, ha az irányelvet az állam az irányelvben meghatározott határidőn belül elmulasztotta átültetni a nemzeti jogba, vagy ha azt nem megfelelően ültette át.³⁰

100. Ugyanez érvényes azon határozati rendelkezésekre is, amelyeknek – mint a 2011/278 határozat esetében – a tagállamok a címzettjei.³¹

101. Szintén az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely uniós rendelkezés tartalmát tekintve akkor feltétlen, ha olyan kötelezettséget fogalmaz meg, amely nem tartalmaz feltételt, és nem függ – a végrehajtásában vagy hatályában – az Unió intézményeinek vagy a tagállamoknak semmilyen jogi aktusától.³²

102. Márpedig a jelen ügyben a kibocsátási egységek ingyenes kiosztására vonatkozó kötelezettség, amelyet a 2003/87 irányelv 10a. cikke, valamint a 2011/278 határozat szabályoz, végrehajtásában és hatályában egyaránt több tagállami és bizottsági aktustól függ.

103. Ugyanis, amint azt az INEOS-ügyre vonatkozó indítványomban³³ kifejtettem, e kiosztás elvégzéséhez az szükséges, hogy minden tagállam megküldje a Bizottságnak a területén lévő azon létesítmények listáját, amelyek a kibocsátási egységek ingyenes kiosztásában részesülhetnek, egyenként feltüntetve a kiosztás alapmennyiségét és előzetes mennyiségét.³⁴

104. A kiosztás előzetes mennyiségének nem a 2003/87 irányelv és a 2011/278 határozat rendelkezéseinek megfelelően történt meghatározása esetén³⁵ – ennek elutasítását követően – a Bizottság feladata annak biztosítása, hogy az Unió területén található valamennyi létesítményre kiszámított, összesen kiosztott alapmennyiség ne haladja meg az ezen irányelv 10a. cikkének (5) bekezdésében rögzített felső határértéket. Ha ezt a határértéket túllépik, a Bizottságnak arányos csökkentéshez kell folyamodnia egy úgynevezett „ágazatközi korrekciós tényezőnek” a tagállamok által előírányzott kiosztásra való alkalmazásával, amely tényező az említett határérték és a kiosztott teljes alapmennyiség arányának felel meg.

105. A tagállamok csupán ezen eljárás lezárultát követően, adott esetben az ágazatközi korrekciós tényezőnek a Bizottság által elfogadott előzetes mennyiségre történő alkalmazásával oszthatják ki a végleges mennyiséget.

106. Véleményem szerint a fent kifejtettekből nyilvánvalóan kitűnik, hogy a 2003/87 irányelv, valamint a 2011/278 határozat rendelkezései nem feltétlenek a hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében, és ennél fogva nem bírnak közvetlen hatállyal.

30 Lásd többek között: 2012. január 24-i Dominguez ítélet (C-282/10, EU:C:2012:33, 33. pont); 2014. január 15-i Association de médiation sociale ítélet (C-176/12, EU:C:2014:2, 31. pont); 2017. október 12-i Lombard Ingatlan Lízing ítélet (C-404/16, EU:C:2017:759, 36. pont).

31 Lásd ebben az értelemben: 1970. október 6-i Grad ítélet (9/70, EU:C:1970:78, 5–10. pont); 1992. november 10-i Hansa Fleisch Ernst Mundt ítélet (C-156/91, EU:C:1992:423, 13. és 19. pont); 2007. június 7-i Carp ítélet (C-80/06, EU:C:2007:327, 21. pont); 2008. november 20-i Foselev Sud-Ouest ítélet (C-18/08, EU:C:2008:647, 11. pont).

32 Lásd többek között: 2010. július 1-jei Gassmayr ítélet (C-194/08, EU:C:2010:386, 45. pont); 2011. május 26-i Stichting Natuur en Milieu és társai ítélet (C-165/09–C-167/09, EU:C:2011:348, 95. pont); 2017. október 12-i Lombard Ingatlan Lízing ítélet (C-404/16, EU:C:2017:759, 36. pont).

33 Lásd az INEOS-ügyre vonatkozó, 2017. november 23-án ismertetett indítványomat (C-572/16, EU:C:2017:896, 57–65. pont).

34 Lásd a 2003/87 irányelv 11. cikkének (1) bekezdését, valamint a 2011/278 határozat 15. cikkének (1) és (2) bekezdését.

35 Az alapeljárás összefüggésében a Bizottság ténylegesen elutasította a német végrehajtási intézkedésekben a kibocsátási egységeknek a polimergyártó létesítmények részére hőt szállító létesítmények – mint amilyen a jogvita tárgyát képező létesítmény is – számára előírányzott ingyenes kiosztását. Lásd a jelen indítvány 7. pontját.

VI. Véggövetkeztetés

107. A fentiekre figyelemmel azt javaslom, hogy a Bíróság a Verwaltungsgericht Berlin (berlini közigazgatási bíróság, Németország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre a következő választ adja:

- 1) A 2009. április 23-i 2009/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. október 13-i 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének (1) bekezdését az irányelv I. mellékletével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az említett irányelv hatálya kiterjed a polimereknek, különösen a polikarbonátnak a napi 100 tonnát meghaladó gyártókapacitású létesítményekben történő előállítására, amennyiben önmagában e gyártási tevékenységből – függetlenül az olyan közvetett kibocsátástól, mint amely harmadik létesítménytől beszerezett hő termeléséből ered – CO₂-kibocsátás származik.
- 2) A 2009/29 irányelvvel módosított 2003/87 irányelv 10a. cikke, valamint a 2012. augusztus 17-i 2012/498/EU bizottsági határozattal módosított, a kibocsátási egységekre vonatkozó harmonizált ingyenes kiosztás uniós szintű átmeneti szabályainak a 2003/87 irányelv 10a. cikke értelmében történő meghatározásáról szóló, 2011. április 27-i 2011/278/EU bizottsági határozat rendelkezései nem rendelkeznek közvetlen hatállyal.